

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Dominica III. adventus

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

Dominica III. Adventus.

non ad sinistram sicut Impii sed ad dextram suam per fidem collocari mereantur, ut benedicti Patris cœlestis, quibus hæreditas

vitz æternæ destinata est ab æterno, Matth. 25. v. 34. id quod facit SS. Trinitas, Amen.

Dominica III. Adventus

Evangelium Matth. II. vers. 2. II.

UNcto meo præparavi lucernam, inquit Jehova, Psal. 132. v. 17. Unctus ille Christus est, Pl. 5. v. 8. Act. 10. v. 38. Lucerna Johannes, Joh. 5. v. 35. Sicut enim lucerna præfertur Domino: Ita Johannes Christo viam præparavit, & in carcere etiam discipulos suos ad ipsum ablegavit, ut agnoscerent unctum illum, cujus lucerna tantum ille præparatus erat.

Videbimus nos in Evangelio prælecto

1. *Johannis ad Christum legationem.*

II. *Christi ad populum Orationem.*

Spiritus alme veni, & linguamque animumque gubernas,

Ut tibi quod gratum est, proficuumque loquar.

E X E G E S I S.

Moses ex miraculis agnitus est quod sit futurus liberator Israelitarum, Exod. 4. v. 1. seqq. Idem de Christo audimus in Evangelio. Cum enim Johannes audiret ipsius opera in carcere, ablegat duos ex discipulis suis, ut quærent: Tunc es qui venturus erat, an alium expectemus?

Tria hic consideranda sunt:

I. *Occasio*, quæ duplex

1. *Johannis custodia*, cujus causam vide Matth. 14. v. 3. quia igitur nullam liberatio-

nem sperare poterat, sed ex ingenio Herodis vitæ suæ finem instare videbat, alium discipulis suis Magistrum quærit, & ad Christum ablegat, ut ex responsione ipsius agnoscerent, quod sit promissus Messias. Verè Hieronymus: Amara est veritas, & qui prædicant eam implentur amaritudine. Expertus est Micha, 1. Reg. 12. v. 8. Jeremias. c. 32. v. 2. Elias, 1. Reg. 19. v. 3. & alii. Hodie idem accidit, *die Welt wird nicht frömmer / sed in maligno positus est*, 1. Joh. 5. v. 19. Solatium nostrum est, Joh. 15. vers. 18. 19. 20. Matth. 5. v. 11. 12.

Vir bonus est cœli, malus est telluris alumnus, Quos igitur cœlum diligit, odit humus.

2. *Christi fama*. Nam in vinculis audierat Christi opera, quibus movetur ad legationem illam, qua tamen non suæ sed discipulorum ignorantia consultum voluit, ut Hilarius inquit.

Notent captivi: *Der Herr verachtet seine Gefangene nicht*. Pl. 69. v. 34. Sed ipsos quoque solatium præberet in carcere, quod ad patientiam magis magisque animentur. Exemplo etiam est Petrus, Act. 12. v. 7. Paulus & Silas, Act. 16. v. 20. seq. Josephus, Sap. 10. v. 13. qui locus valde est notabilis.

II. *Propositio*. De Messia quæstio est, quem discipuli Johannis nondum plenè noverant, quare ad Christum ipsos ablegat cum quæstione:

ffione: Tu n̄ es qui venturus est, juxta Scripturam, Gen. 3. v. 15. c. 12. v. 3. c. 22. v. 18. Deut. 18. v. 18. Esa. 7. v. 14. &c.

Imitemur hanc scrutandi diligentiam, Joh. 5. v. 39. exemplo Berhoënsium, Act. 17. v. 11. ut verum DEI & Salvatoris nostri Jesu Christi agnitionem nobis comparemus, in qua vita æterna consistit, Joh. 17. v. 3.

III. *Christi responsio.* Hæc directa non est, sed obliqua, & operum suorum considerationem flagitat, quæ duplicia hic enumerantur.

1. *Visibilia.* Nunciate Johanni, inquit Christus, quæ videtis. Cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, & surdi audiunt, ex vaticinio Esa. 35. v. 6.

2. *Audibilia.* Et quæ auditis, pergit Christus, pauperibus sc. Spiritu, Matth. 5. v. 3. Evangelium prædicatur, ex Esa. 61. v. 1. 2.

Inde colligit Christus: Quod Messias facere debuit, ego facio, ut videtis: Ergo sum Messias, & addit: Beatus qui non in me, id est, propter me, seu propter servilem formam, quam in me videt, offensus fuerit.

Hæc est principalis doctrina, quæ contra Judæos probè notanda est Christum nimirum esse venturum illum Messiam. Docent hoc

1. *Prophetarum vaticinia.* Act. 10. v. 43.

2. *Miraculorum suffragia,* Joh. 14. v. 11.

3. *Doctrina peritigia,* Esa. 61. v. 2. quem locum Christus de ipso interpretatur Luc. 4. v. 17. 21. Sicut autem Christus se demonstravit verum esse Messiam ex operibus de ipso prædictis: Sic veri Christiani ex operibus debent demonstrare se esse veros Messianos, h. e. Christi discipulos, ut vocantur Psal. 105. vers. 6. Quid vocatis me Domine Domine, & non facitis quæ dico, inquit Christus Luc. 6. vers. 46. conf. Johan. 13. v. 17. Matth. 7. v. 21. *Jac. 1. 22. c. 2. 18.*

De Secundo

Jam sequitur *Oratio Christi*, quâ discipulis Jaceantibus laudes Johannis Baptistæ coram populo prædicat, & tacitâ reprehensione levitatem eorum perstringit, qui sinistra quæq; de Johanne suspicabantur. Commendat autem in personâ Johannis.

1. *Fidei constantiam.* Non est arundo inquit, quæ hinc inde à vento agitur, sed constans fidei confessor, qui veritatem ad mortem usque defendet, Sir. 4. v. 33. ò egregiam virtutem, cui omnes verè Christiani studere debent, Eph. 4. v. 14. 1. Joh. 4. v. 1. bonum enim est cor stabiliri, Ebr. 13. v. 9. Exemplo sit Daniel cum sociis, Dan. 3. v. 16. 17. Mathias & filii ejus, 1. Macc. 2. v. 19. seq. Eleasar, 2. Macc. 6. v. 19. mater septem filiorum, 2. Macc. 7. vers. 5. seqq. Promissiones habes, Matth. 24. v. 13. Apoc. 2. v. 10. Contra 1. Reg. 18. v. 21. seqq. Apoc. 3. v. 16.

2. *In vultu & amictu temperantiam.* Non enim ut aulici vestitu molli, victuq; delicato utebatur. *Ein Stück wild Honigsheim / und seine Heuschrecken habè ihm besser geschmeckt / als die köstliche Lampreten / und was sonst die Welt in deliciis hat.*

Sequamur Sir. 29. v. 28. 29. Vestes pretiosæ & cibus delicatus ad luxuriam instigant, & pœnas merentur, Esa. 3. vers. 16. 17. Zeph. 1. v. 8. Amos 6. v. 4. præsertim Pastores, 2. Tim. 3. vers. 2. Molliavestimenta animi mollietiam indicant. Bernhardus. Ebrietas in laico crimen, in sacerdote sacrilegium est. Concil. Laodic.

3. *Conscientiæ observantiam.* Ist kein Eistretter oder Puißer. Prediger gewesen / sed sine respectu personarum vitia taxavit, nihil quicquam curans mundi odium & persecutionem. Id quod adhuc hodie omnibus Pastori,

Dominica III. Adventus.

storibus incumbit, Ezech. 3. v. 17. 1. Tim. 5. v. 10. 2. Tim. 4. v. 2. aliàs canes muti, Esa. 56. v. 10. predigen die Zuhörer zum Land hinaus / Thr. 2. vers. 14. & seipos aeternæ damnationi mancipant, ceu sal fatuum, quod pedibus conculcatur, Matth. 5. v. 13.

4. In officio vigilantiam. Nam plus quàm Propheta est, inquit Salvator. Prophetæ eminus Christum venturum prædicabant, sed Johannes cominus exhibitum & promif-

sum digito monstrabat, Joh. 1. v. 29. Satisficiamus & nos officio nostro pro virili, 1. Pet. 4. v. 11. Rom. 12. v. 7. maledictus enim, &c. Jer. 48. v. 10.

5. Vocationis præstantiam. Cujus præclarum habet testimonium, Mal. 3. v. 1. quod Christus ipse hîc in medium profert. Ita quilibet Ecclesiæ minister suam vocationem habere debet, Ebr. 5. v. 4. ne audire cogatur illud Jeremiæ c. 23. v. 21, hîc finis esto.

Dominica IV. Adventus

Evangelium Johan. 1. vers. 19. 29.

Matth. 4. v. 8. 9. Satanæ CHRISTUM transfert in montem excelsum, & monstrat ei regna mundi & gloriâ eorum, dicens; Hæc omnia tibi dabo, si proci dens adoraveris me.

Idem accidit præcurfori ejus Johanni Baptistæ in hodierno Evangelio, dum Judæi speciosâ legatione honorem Messia ipsi offerunt, quem tamen ille non acceptat, sed ingenuè fatetur, non sum Christus.

Videbimus

1. Judæorum legationem.
- II. Imperiosam expostulationem.

J. J.

EXEGESIS.

Vid. 807 Schæi Ana- lyf. sup. h. l.
Rectè Diabolus vocatur serpens directus & tortuosus, Es. 27. v. 1. quod enim dolo non potest efficere, vi tentat. Et hoc ipsum à Magistro suo didicerunt Judæi in hodierno Evangelio, dum primò quidem speciosam legationem adornant, & blandis verbis Johannem Baptistam ad se pertrahe-

re student, postea verò ubi vident conatum istum fore irritum, minis tentant assequi, quod blanditiis non valebant. Delegatione prius agamus, illa fuit, ut in Evangelio describitur

I. *Speciosa*, ratione loci à quo mittitur. Nam ex Hierosolymis miserunt Judæi Sacerdotes & Levitas, inquit Evangelista. Hæc erat metropolis totius palæstinæ, cujus prærogativam scriptura hinc inde prædicat, Esa. 2. v. 3. c. 31. v. 9. Jer. 14. v. 21. Deut. 17. v. 8. 9. 10. Habitabat ibi summus Pontifex, septuaginta seniores, vulgò Sanhedrim, & tot Doctores & Professores, quibus collegia quadringenta triginta & unum vix sufficiebant. Nichilominus hîc errant, dum Johanni honorem Messia offerunt, contra expressa vaticinia, Esa. 7. v. 14. Mich. 5. v. 2. Vides ergò Concilia etiam posse errare. Vide Diet. Anal. part. 1. pag. 49. 50.

II. *Pomposa*. Nam Sacerdotes mittunt & Levitas, & quidem ex ordine Pharisæorum, quorum eruditio & pietas in magna apud Judæos